

ТАСДИҚЛАЙМАН

Мухаммад ал-Хоразмий номидаги
Илмий-услубий кенгашининг
сонли баённомасига оид.

Ф.С. Агзамов

2019 йил 24 январь

Илмий услубий кенгашининг 2019 йил 24 январь 7 (119)- сонли баённомаси

Иштирок этилди: ИУКнинг барча аъзоси қатнашди.

КУН ТАРТИБИ

3. Турли масалалар

Ушбу масала бўйича илмий-услубий кенгаш раис ўринбосари А.Туляганов сўзга чиқиб, ТАТУ Ахборот таълим технологиялари кафедраси мудири т.ф.н., Д.Ш.Зиядуллаев томонидан тайёрланган “Махсус фанларни ўқитиш услубиёти” номили ўқув қўлланмаси таълим муассасаларининг барча таълим йўналишида ўқиётган магистрант талабалар учун тайёрлангани хақида маълумот берди.

Ушбу ўқув қўлланмада Олий таълим тизимига ҳукуматимиз томонидан қаратилаётган эътибор хақида, меъёрий - ҳуқуқий ҳужжатлар хақида, шунингдек, таълим тизимининг муҳим ҳужжатлари хақида, уларни юритиш масалалари, бажарилиши, махсус фанларни ўқитишнинг ўзишга хос хусусиятлари, методлари, услубий таъминоти, машғулотлар ўтказиш методикаси ёритилган. Ўқув қўлланма бўлажак педогогик кадрлар учун муҳим манба вазифасини бажаради ва ўқув адабиётлари яратиш талабларига мувофиқ тайёрланган.

Ушбу ўқув қўлланмага Мухаммад ал-Хоразмий номидаги ТАТУ ҳузуридаги ПКҚТ ва УМОТМ директори п.ф.д., проф Ф.М.Закирова ва Низомий номидаги ТДПУ “Информатика ва уни ўқитиш методикаси” кафедраси мудири п.ф.н., доцент С.К. Турсуновлар томонидан ижобий тақризлар берилган.

Ўқув қўлланма Мухаммад ал-Хоразмий номидаги “Ахборот таълим технологиялари” кафедраси мажлисида ҳамда “АКТ соҳасида Қасб таълими” факультет илмий-услубий кенгашида кўриб чиқилган ва ТАТУ илмий-услубий кенгашида кўриб чиқиш учун тавсия этилган.

Муаллиф томонидан тайёрланган ўқув қўлланма талабларга тўлиқ жавоб беради ва режа бўйича давлат стандартлари талабларига риоя қилган ҳолда тайёрланган.

Қарор қилинди:

ТАТУ Ахборот таълим технологиялари кафедраси мудири т.ф.н., Д.Ш.Зиядуллаев томонидан тайёрланган “Махсус фанларни ўқитиш услубиёти” номили таълим муассасаларининг барча таълим йўналишида ўқиётган магистрант талабалар учун тайёрланган ўқув қўлланмаси нашр этишга тавсия этилсин.

ИУК котибаси

Х.Х.Шоюсупова

DAVRON ZIYADULLAYEV

**MAXSUS FANLARNI
O'QITISH USLUBIYOTI**

O'QUV QO'LLANMA

TOSHKENT
"INNOVATSIYA-ZIYO"
2019

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AXBOROT
TEXNOLOGIYALARI VA KOMMUNIKATSIYALARINI
RIVOJLANTIRISH VAZIRLIGI**

**MUHAMMAD AL-XORAZMIY NOMIDAGI
TOSHKENT AXBOROT TEXNOLOGIYALARI
UNIVERSITETI**

DAVRON ZIYADULLAYEV

**MAXSUS FANLARNI O'QITISH
USLUBIYOTI**

O'QUV QO'LLANMA

*Oliy ta'lim muassasalarining barcha magistratura
mutaxassisliklari uchun mo'ljallangan*

**TOSHKENT
"INNOVATSIYA -ZIYO"
2019**

UDK: 370.1

BBK: 74.00

Z-76

Ziyadullayev, Davron.

**Maxsus fanlarni o'qitish uslubiyoti (o'quv qo'llanma)-Toshkent:
"INNOVATSIYA -ZIYO", 2019, 118 b.**

UDK: 370.1

BBK: 74.00

Z-76

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent Axborot texnologiyalari universitetining Ilmiy-uslubiy kengashi qarori asosida nashrga tavsiya etilgan.

Mazkur o'quv qo'llanmada O'zbekistonning ta'lim tizimi, 2017-2021-yillarda olib boriladigan islohotlar, shuningdek, bo'lajak pedagog kadrlarga ta'lim to'g'risidagi me'yoriy hujjatlarni o'rgatish, ta'lim jarayonining o'quv metodik ta'minoti bilan ishlash ko'nikmasini shakllantirishdagi muhim manbalar va ma'lumotlar berilgan.

O'quv qo'llanma barcha magistratura mutaxassisliklari uchun mo'ljallangan.

Taqrizchiar:

F.M. Zakirova

- pedagogika fanlari doktori, professor

S.Q. Tursunov

- pedagogika fanlari nomzodi, dotsent.

SO'Z BOSHI

Respublikamizda ma'naviyatni yuksaltirish, milliy ta'lim-tarbiya tizimini takomillashtirish, uning milliy zaminini mustahkamlash, zamon talablari bilan uyg'unlashtirish asosida jahon andozalari darajasiga chiqarish maqsadida katta ahamiyatga ega bo'lgan nazariy-amaliy ishlar amalga oshirilmogda, har tomonlama yetuk, barkamol, mustaqil fikrlashga qodir, irodali, fidoiy va tashabbuskor kadrlarni tayyorlashga katta e'tibor berilmogda. Bu borada ta'lim turlari to'g'risida mutlaqo yangi qoidalar hayotga joriy etildi. Kadrlar tayyorlash va uzluksiz ta'lim tizimini isloh qilishning huquqiy-me'yoriy asosi yaratildi.

"Ta'lim to'g'risida"gi Qonun va Kadrlar tayyorlash milliy dasturi uzluksiz ta'lim tizimida yuqori malakali kadrlarni tayyorlash, ularda ilmiy dunyoqarashni, mehnatga ijodiy munosabatni tarkib toptirish, yuksak mehnat intizomini shakllantirish vazifasini qo'yadi.

Bu vazifalarni bajarish ta'lim tizimida yangi texnika va texnologiyalardan foydalana oladigan, yuksak malakali, raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash demakdir.

Bu vazifalar ijrosining mantiqiy davomi sifatida qabul qilingan "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qaror bugungi kun ta'lim jarayonining asosi hisoblanadi.

Qarorda oliy ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustuvor vazifalaridan kelib chiqqan holda kadrlar tayyorlashda xalqaro standartlar darajasiga mos oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash uchun zarur shart-sharoitlar yaratilishini ta'minlash masalasi ko'zda tutilgan.

Ishlab chiqarish texnologiyalarining yangilanayotganligi, fan kashfiyotlari va texnikaning bevosita ishlab chiqarish kuchiga aylanib borishi oliy ta'lim muassasalaridagi maxsus fanlar o'qituvchilarining o'z bilimlarini mustaqil va muntazam ravishda chuqurlashtirib, yangilab, to'ldirib va kengaytirib borishini talab etadi.

Bugungi kunda oliy ta'lim tizimida o'quv rejalarini va fan dasturlarini dunyo ta'lim standartlariga muvofiqlashtirish zarur. Maxsus fanlardan o'quv dasturlarini zamon talablariga mos ravishda oddiydan murakkabga qarab tuzish, har bir mavzu uchun qo'shimcha o'quv va didaktik materiallarni yaratish ta'lim oluvchilarning nazariy bilimi, amaliy ko'nikma va malakalarini shakllantirib borishda samara beradi.

MUNDARIJA

	SO'Z BOSHI	3
1- bob.	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING "HARAKATLAR STRATEGIYASI"	5
1.1.	"Harakatlar strategiyasi": taraqqiyotning yangi bosqichi, yangi vazifalar	5
1.2.	2017-2021-yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha harakatlar strategiyasi	8
1.3.	O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimida olib borilayotgan tub islohotlar	21
1.4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Qarori - ta'limni rivojlantirish omili	27
2- bob.	"OLIJ TA'LIM TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA KOMPLEKS CHORA-TADBIRLARI" DASTURI	32
2.1.	Oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlashda iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarining ishtirokini ta'minlash	32
2.2.	2017-2021-yillarda oliy ta'lim tizimini kompleks rivojlantirish dasturi va uning tarkibi	36
2.3.	Ta'limning malaka talablari va vazifalari	38
2.4.	Oliy ta'lim tizimining o'quv rejasi, uning maqsadi va vazifalari	46
2.5.	Oliy ta'lim muassasasiga pedagog xodimlarni tanlov asosida ishga qabul qilish	51
3- bob.	PROFESSOR O'QITUVCHINING VAQT ME'YORLARI	59
3.1.	Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish	59
3.2.	Vaqt me'yori, o'qituvchining shaxsiy ish rejasi va uning bajarilishi	65
3.3.	Professor o'qituvchining yillik o'quv yuklamasi, o'quv-uslubiy ishlari, ilmiy tadqiqot ishlari va "Ustoz - shogird" ishlarini rejalashtirish	67
3.4.	OTMlarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi	71
4- bob.	MAXSUS FANLAR MASHG'ULOTLARINI O'TKAZISH USLUBIYOTI	74
4.1.	Maxsus fanlarning o'ziga xos xususiyatlari	74
4.2.	Maxsus fanlarni o'qitish uslubiyotida qo'llaniladigan ilmiy tadqiqot usullari	77
4.3.	Maxsus fanlarni o'qitish tamoyillari	82
4.4.	Maxsus fanlarning o'quv uslubiy ta'minoti	85
4.5.	O'quv fanining o'quv uslubiy majmuasi: tuzilishi, mazmuni	87
5- bob.	MAXSUS FANLAR BO'YICHA MASHG'ULOTLARNI O'TKAZISH USLUBIYOTI	91
5.1.	Maxsus fanlar bo'yicha nazariy mashg'ulotlarni o'tkazish uslubiyoti	91
5.2.	Talabalarning mustaqil ishlari (kurs ishlari, loyiha va bitiruv malakaviy ishlari), malakaviy amaliyotini tashkil etish uslubiyoti	93
5.3.	O'qitish jarayonini tashkil etishda dastlabki tayyorgarlik	97
5.4.	Maxsus fanlarning o'quv maqsadini va mazmunini belgilash	102
	XULOSA	108
	FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR	109
	GLOSSARIY	111

Ziyadullayev Davron Shamsiyevich

MAXSUS FANLARNI O'QITISH USLUBIYOTI

O'QUV QO'LLANMA

TOSHKENT – “INNOVATSIYA -ZIYO” -2019

Mas'ul muharrir: D.SH. Ziyadullayev
Musahhihlar: D.A.Zaripova
G.E.Ziyodullayeva

Nashriyot litsenziyasi AI №023, 27.10.2018.

Bosishga 6.02.2019 da ruxsat etildi. Bichimi 60x90.
“Times New Roman” gumiturası.
Ofset bosma usulida bosildi.

Shartli bosma tabog' 8 Nashr bosma tabog' i 7,37.
Adadi 50 nusxa.